

Niechęć do umieszczania sprawozdań i rezultatów działań, puste i nieaktualne zakładki, duże spóźnienia z zamieszczaniem informacji to charakterystyczne cechy samorządowych Biuletynów Informacji Publicznej.

Stowarzyszenie Bona Fides przeprowadziło monitoring stron BIP w okresie od lutego do kwietnia 2010 r. we wszystkich 167 urzędach gmin i miast województwa śląskiego. Analiza prowadzona pod kątem ich zawartości i zgodności z wymogami prawa, a także funkcjonalności i przejrzystości. Monitoring stron BIP był powtórzeniem podobnego badania, które było realizowane dwa lata wcześniej. Dzięki temu można przyjrzeć się nie tylko, jak urzędy wywiązują się z obowiązku prowadzenia biuletynów w dniu dzisiejszym, ale także porównać stan obecny z sytuacją z 2008 r.

Choć nadal są takie obszary, w których większość badanych jednostek ma problemy z właściwym wypełnianiem wymogów ustawy o dostępie do informacji publicznej, a część gmin najwyraźniej ignoruje ustawowy obowiązek i prowadzi strony BIP, które są bardzo nieprzejrzyste i nieprzyjazne dla potencjalnych klientów, a do tego nie zawierają większości niezbędnych informacji, to jednak widać, że w ciągu ostatnich dwóch lat biuletyny śląskich urzędów uległy znacznej poprawie. W obszarze związanym z funkcjonowaniem rady gminy, podczas poprzedniego badania protokoły z posiedzeń rady umieszczało w biuletynach 47% jednostek, obecnie 77%. Z 16% do 35% wzrosła liczba gmin, które publikują protokoły z posiedzeń komisji, z 43% do 75% numery telefonów radnych, a z 22% do 49% adresy e-mail radnych. Dwa lata temu wszystkie uchwały rady były publikowane jedynie przez 82% gmin, a obecnie udostępnia je 96% jednostek. Znacząco wzrosła także liczba urzędów, które udostępniają na stronach BIP zarządzenia wójtów (z 46% w 2008 r. do 74% obecnie), roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi (z 22% do 68%), informacje nt. przebiegu i efektów kontroli wewnętrznych (z 15% do 43%) i zewnętrznych (z 16% do 46%), ulg i umorzeń podatkowych udzielanych przez urząd (z 22% do 45%) itp.

Mimo tych pozytywnych tendencji nadal są jednak takie obszary, z którymi większość urzędów sobie nie radzi. Należy tu wspomnieć m.in. o wymogach zapisanych w art. 8 ust. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej, a zwłaszcza obowiązku wpisania imienia i nazwiska osoby wytwarzającej informację lub odpowiadającej za jej treść. Najczęściej urzędy podają tu nieprawidłowe informacje, np. jako osobę odpowiedzialną wymienia się kogoś z redakcji BIP, czyli osobę odpowiadającą jedynie za wprowadzenie danych. Niewiele lepiej wygląda sytuacja z właściwym oznaczeniem czasu wytworzenia informacji. Najczęściej można znaleźć jedynie dzień publikacji lub jakąś zupełnie inną datę z niczym nie związaną. Jedynie 31% urzędów zaznaczało właściwie jako datę wytworzenia uchwały i zarządzenia tą samą datę, która widnieje na tych dokumentach. Z innych rzadko udostępnianych informacji warto wspomnieć także o kilku, których publikowanie nie jest obligatoryjne, ale według autorów badania powinny znajdować się w biuletynach, gdyż dotyczą zagadnień ważnych z punktu widzenia mieszkańców. Dla przykładu, mimo ponad 100% wzrostu ilości urzędów, które umieszczają w BIP informacje nt. interpelacji i zapytań radnych (w 2008 r. 5%, obecnie 13%), ich liczba nadal jest niewielka, a przecież jest to jedna z nielicznych możliwości śledzenia działań swojego przedstawiciela przez wyborców, a tym samym możliwość realnego rozliczenia z obietnic i programu wyborczego.

Podobnie sprawozdania z wykonania rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi udostępniane są jedynie przez 7 jednostek. Choć w tym przypadku także odnotowano wzrost, bo dwa lata temu żadna gmina nie publikowała tego dokumentu, to jednak jest on daleko niewystarczający. Warto w tym miejscu zauważyć, że zarówno obecnie, jak i dwa lata temu, zdecydowanie częściej urzędy udostępniają różne ogłoszenia czy programy, niż ich rezultaty czy sprawozdania z ich wykonania. Trudno

BIP – rzetelna informacja czy ciężący obowiązek?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: poniedziałek, 10, grudzień 2012 23:00

Barbara Łączna

Odsłony: 2934

powiedzieć skąd się to bierze, ale z całą pewnością utrudnia to obywatelski nadzór nad działalnością urzędów i sposobem wydatkowania pieniędzy publicznych. I tak np. 2% gmin, które umieszcza informacje o naborze na wolne stanowisko urzędnicze, nie informuje następnie o jego wynikach, 92% urzędów publikuje ogłoszenie o konkursie dla przedstawicieli trzeciego sektora, a tylko 63% podaje w BIP wyniki konkursu, 85% umieszcza uchwałę budżetową, a 74% sprawozdanie wójta z jej wykonania, 68% publikuje roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, a jedynie 5% sprawozdanie z jego wykonania.

Choć widać, że odsetek urzędów, które rzetelnie prowadzą strony BIP znacząco się w ciągu ostatnich dwóch lat zwiększył, to jednak nadal są takie jednostki, które najwyraźniej traktują prowadzenie biuletynów, jako przykry obowiązek i niewiele robią, żeby poprawić ich jakość. część gmin w ciągu ostatnich dwóch lat nie wprowadziła na swoich stronach BIP żadnych pozytywnych zmian, a niektóre wręcz udostępniają obecnie mniej informacji niż w 2008 r. Z innych problemów, które mocno rzucały się w oczy podczas badania, warto wspomnieć o dużej ilości pustych i nieaktualnych zakładek, jakie można znaleźć w biuletynach badanych jednostek oraz o niedozwolonych reklamach znajdujących się na stronach BIP. Ostatnim problemem, o którym należy wspomnieć, jest termin publikowania informacji w BIP. W przypadku uchwał jedynie 31% urzędów publikuje je przeciętnie w terminie do tygodnia od czasu ich przyjęcia. Kolejne 31% umieszcza uchwały w terminie do czternastu dni, a reszta zwleka z publikacją dłużej niż dwa tygodnie. W przypadku zarządzeń liczby wyglądają jeszcze gorzej (w terminie 1-7 dni 21%, w terminie 8-14 18%). Ustawa o dostępie do informacji publicznej w art. 3 mówi o niezwłoczności udostępniania informacji publicznych, co w dużej ilości urzędów nie jest, jak widać, brane pod uwagę. Jest to tym większym problemem, że spora część uchwał rady stanowi prawo lokalne i mieszkańcy powinni mieć jak najszybciej możliwość zapoznania się z nimi.

Badanie prowadzone było w ramach projektu „Monitoring wywiązywania się urzędów gmin województwa śląskiego z prowadzenia Biuletynów Informacji Publicznej”, który został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.

Źródło: Na podstawie Katarzyna Cichos, Grzegorz Wójkowski, Biuletyny Informacji Publicznej Urzędów Gmin i Miast Województwa Śląskiego, sierpień 2010.